

Vandreturisme i Grønland - fra 1993 og frem

I en artikel i augustnummeret af "Tidsskriftet Grønland" i år fortalte Kirsten Emilie Kempel om starten på udviklingen af vandreturisme i Grønland, hvori Udvalget for Vandreturisme i Grønland spillede en aktiv rolle ved at udgive vandrekort og -guider. Med udgivelsen af en ny guide på 3 sprog over Vandreruter i Østgrønland i 1995 og et tilsagn i 2007 til Destination South Greenland om at yde et betydeligt tilskud til mærkning af en vigtig vandrerute i Sydgrønland er Udvalget fortsat en aktør i udviklingen.

Et nyt initiativ

Efter de mange aktiviteter i starten af 1970'erne, som Kirsten Kempel omtaler i sin artikel, lå Udvalget i en lang årrække i dvale.

Men i slutningen af 1993 kom der liv i Udvalget igen. Det skete på initiativ af Qatanngut, som indkaldte repræsentanter for de foreninger, som udgjorde Udvalget i 1970'erne, dvs. Grønlænderforeningen, Dansk Fjeldvan-

RESUMÉ

I forlængelse af artiklen af Kirsten Kempel i tidsskriftets augustnummer fortælles her om, hvorledes Udvalget for Vandreturisme efter en periode med stilstand blev genoplivet for at udgive endnu en vandreguide. Den udkom i 1995 med titlen "Vandreruter i Østgrønland". Efter en beskrivelse af dette projekt fortælles om Udvalgets nyeste initiativ, som er økonomisk støtte til Destination South Greenland til at afmærke vandreruten fra Qaqortoq til Igaliko og udarbejde en tilhørende folder derom.

MORTEN JØRCK er fjeldvandrer og har været formand for Udvalget for Vandreturisme i Grønland, siden det blev genoplivet i 1994. Han er tillige formand for Qatanngut (grønlandsk-dansk venskabsforening), som er den ene af de 4 foreninger, der udgør Udvalget.

dreklub, Dansk Bjergklub, Dansk Vandrelaug og Qatanngut (grønlandsk-dansk venskabsforening) til et møde.

Emnet på mødet var at drøfte et forslag om at udarbejde en vandreguide for Ammassalik-området ved at gennemføre en rekognosceringsrejse i sommeren 1994 og udgive selve guiden til brug for de første vandrere i sommeren 1995.

Anledningen var 100 års jubilæet for Gustav Holms konebådsekspedition til Østgrønland i 1884, og det indgik i forslaget, at Udvalget skulle forære et antal af de færdige guider til byen som gave efter jubilæet.

Der fandtes på daværende tidspunkt kun sparsomme skriftlige beskrivelser af vandreamråderne i Østgrønland. En god, offentlig tilgængelig vandreguide ville kunne åbne området for mange interesserede, og samtidig ville en øget turisme i området ligge i tråd med en politisk beslutning i Grønland om at udvikle turisterhvervet.

I projektet skulle indgå, at Udvalget sendte et antal fjeldvandrere til Østgrønland for at indsamle de nødvendige oplysninger til brug for guiden, ligesom der skulle fremstilles nye kort.

Alle fremmødte var positive overfor idéen, bortset fra Grønlænderforeningen, som havde meldt afbud med henvisning til, at aktiviteterne i Udvalget lå udenfor deres interesseområde nu.

Forberedelserne

Første skridt var at prøve at skaffe midler til produktion af kort og guider. Udvalget sendte derfor ansøgninger om økonomisk støtte til over 30 fonde og andre, som kunne formodes at have interesse i, at guiden blev udgivet. Der kom så mange positive svar, at det var realistisk at fortsætte med projektet.

Fra Grønlandsfly (i dag: Air Greenland) fik Udvalget tilsagn om en mærkbar rabat på flybilletter til rejsedeltagerne.

Videre blev udpeget en rejseseleder, der skulle forestå det praktiske med at arrangere en 4 ugers rejse for en snes fjeldvandrere

til Østgrønland, og Hasse Højmark fra Dansk Fjeldvandrerklub påtog sig den vigtige post at stå i spidsen for en gruppe deltagere – en boggruppe - der skulle planlægge og udarbejde selve vandreguiden.

Foreningerne annoncerede i deres medlemsblade efter kvalificerede rejsedeltagere, dvs. personer med fjelderfaring, der var indstillet på at bruge 4 uger i juli-august måned 1994 på en kombination af deres livs måske længste, smukkeste og mest spændende fjeldvandring og en forpligtelse til såvidt muligt at fuldføre de planlagte ruter for at observere og registrere oplysninger til brug for guiden.

Der blev sidst på foråret afholdt to forberedelsesweek-ends for rejsedeltagerne, hvor alle væsentlige forhold omkring den forestående rejse blev diskuteret. De 19 deltagere blev opdelt i 4 vandrehold, og boggruppen gennemgik, hvorledes de vigtige oplysninger til brug for guiden skulle indsamles og registreres på særlige skemaer i felten.

Rejsedeltagerne kom alle fra de 4 foreninger, der udgør Udvalget for Vandreturisme i Grønland.

Ammassalik kommune var naturligvis også positiv, og Udvalget havde flere møder med turistkonsulenten fra byen, når hun var i Danmark.

Nyt kortmateriale

Guiden blev planlagt i en periode, hvor Greenland Tourism A/S var i færd med at udgive en ny serie vandrekort i målforhold 1:100.000. I lyset af Udvalgets arbejde fremskyndede Greenland Tourism A/S produktionen af et planlagt kort over vandreruter omkring Ammassalik, således at det kunne indgå som en del af guiden. For at dække et nordligere vandreamråde lod Udvalget et yderligere kort producere i eget regi, dvs. guiden omfatter 2 kortblade.

Kortene er en markant forbedring i forhold til de kort i mål 1:250.000, som hidtil havde været tilgængelige. Udover at målestoksforholdet er større, er der flere detaljer,

ISBN 87-985564-0-0

Greenland
WHAT A WONDERFUL WORLD

Vandreruter i Østgrønland Ammassalik/Tasiilaq

Udvalget for
Vandreturisme i Grønland

Pisuinnarluni takomariartarnermut
ataatsimiittitalaq

Greenland
WHAT A WONDERFUL WORLD

Guidens for- og bagside. Naturlig størrelse er ca. 16,5 x 12 cm.

og – hvilket er nok så væsentligt for en fjeldvandrer – ækvidistancen er 25 meter mod 50 meter på de gamle kort. Kortene er trykt på vandfast papir.

Rejsen i Grønland

Ved ankomsten til Kulusuk blev holdet modtaget af turistkonsulenten, som i den officielle turistkutter sejlede deltagerne ud til de respektive startsteder for deres vandreruter.

For at dække hele området skulle hvert vandrehold gennemvandre flere ruter. Ammassalik-øen blev dækket, herunder også en rute på en gletcher derpå. Den længste rute gik fra bunden af Laksefjorden gennem Solporten op til Ningerti-fjorden, hvorfra der er udsigt til Midgårdsgletcheren. Og fra fjorden gik ruten sydpå gennem Dødedalen til Kuumiit.

De mange oplysninger og registreringer

blev indsamlet under til tider vanskelige vilkår: Nogle af ruterne var meget lange og gik over bræer, hvilket medførte, at rygsækkene blev meget tunge for rejsedeltagerne. Terrænet var sine steder ukendt og/eller meget vanskeligt, og vandringerne og de tilhørende registreringer måtte gennemføres næsten uanset vejret for at få samlet oplysninger ind på alle de planlagte ruter, inden man skulle hjem igen. Rejsen var altså ikke kun en ferietur, det var også arbejde, og der blev stillet store krav til gruppesammenholdet og ”troen på den gode sag”.

Men vandringerne gik heldigvis godt, overall vurderet, og man blev også forskånet for alvorlige uheld.

For deltagerne blev rejsen naturligvis til lige en stor oplevelse, der blev afsluttet med nogle dages ophold i Tasiilaq by.

Fremstillingen af guiden

LÆNGERE RUTER MELLEM QINNGERTIVAQ OG TINITEQILAAQ

Hovedruten er rute 6 langs Sermiik med start i Qinngertivaq fjord (rute 5). Hovedruten kan varieres på flere måder med rute 7 og 8. Terrænet varierer mellem let og svært. For at nå Qinngertivaq fjord må der arrangeres bådtransport fra Kuummiit, Tasiliaq eller Kulusuk. I Tiniteqilaaq kan man arrangere en kort bådtransport til Ammassalik Ø, eller man kan tage bygdebåden til Tasiliaq.

Solporten set fra Lakseseen

Rute 5. Fra Qinngertivaq fjord til Sermiik via Ilinneras sydside. 7 t. Ruten er let, men med et stort vad.

Ved landgangsstedet inderst på vestsiden af fjorden lige nord for en lille gletscher med sidemoræner er en god teltplads.

Det er en fordel at starte turen ved lavvande, da man så kan gå nede i deltaet eller meget tæt på bredden i ca. halvdelen af deltaets længde. Herefter går op i 50-100 meters højde for at afskære fjeld-

knuden. Her er det umuligt at gå helt nede ved vandet. Ved midten af Qinngertuup Imia/Lakseseen er der god udsigt over gletscherne på den anden side af søen. Fortsæt i højden til plateauet ca. 1 km vest for Lakseseen. Her er der mange teltpladser, vand og godt overblik over rutens videre forløb. Det store delta V for Lakseseen, hvori flere elve fra S og V løber sammen, kan bedst vades om morgenen, inden afsmeltingen bliver for stor. Efter elvkryds-

32

ningen holder man mod SV op mod sadlen i 100 m højde og følger sydsiden af dalen frem mod Sermiik. Terrænet består mest af bevokset blokmark, som er let-gået. Ruten går langs med flere delvis tligroede søer. Elven i Ilinnera kan kun vades i munden ved lavvande, og da kun vanskeligt.

Der er mange gode teltpladser på hele ruten.

Rute 6. Fra Ilinneras munding til Tiniteqilaaq.

Rute 6.1 Fra Ilinneras udmunding i Sermiik til Ikaasaalaq delta. 4 t.

Ruten er middelsvær.

Ruten går i et lavt, fladt terræn

frem til bugten efter Nuuk. Her bør mindre erfarne vandrere gå i højden for at afskære den lille fjeldknude. Man kan ved lavvande gå i vandkanten, kravle lidt og siden fortsætte i 50-100 meters højde helt frem til Ikaasaalaq delta. Ruten byder på mange ualmindelig flotte udsigter. Der er adskillige, men ukomplicerede vad på ruten. Efter det flade stykke ved Nuuk er der kun få teltpladser. Et godt sted findes ved deltaet.

Rute 6.2. Fra Ikaasaalaq delta langs kysten til vandfaldet ved den første sø i dalen syd for Paarnakajit. 5 t.

Ruten er let.

Deltaet bør vades ved lavvande. Der er sandbund og meget få sten. Vær opmærksom på kvik-

Sermiik ved Ilinnera

33

Eksempel på opslag fra guiden. Rutebeskrivelser og billeder af to af områdets store attraktioner: Solporten og Sermiik (Egede og Rothe Fjord)

For boggruppen forestod efterfølgende det store arbejde med at omsætte og bearbejde de mange feltoptegnelser til en brugbar vandreguide i høj kvalitet. Arbejdet varede hen over vinteren, og tidligt på foråret 1995 var teksten færdig på dansk. Teksten blev oversat til engelsk af en professionel oversætter, mens en rejsedeltager oversatte til en tysk udgave.

Der blev sideløbende udarbejdet en kort turrapport, som blev sendt til rejsedeltagerne og Udvalgets øvrige interessenter - herunder de fonde og andre, der havde støttet projektet økonomisk. Hovedkraften bag turrapporten var udvalgsmedlem - og i øvrigt senere styrelsesformand for Dansk Vandrelaug - Maiken Holst, der også deltog på rejsen til Østgrønland.

Kort før sommeren 1995 var guiden færdigtrykt, og en pakke med de første 120 ek-

semplarer blev sendt som gaven til Ammassalik Kommune med fly. Det første eksemplar, som blev anvendt i fjeldet, blev medbragt af Qatannguts mangeårige medlem og foreningslæge, der fløj af sted på familievandretur 2 dage efter, at guiden var kommet fra trykkeriet!

Guiden består af de to nævnte kort og en tekstdel/bog, der er illustreret med fotos fra rejsen og med tegninger af Naja Abelsen. Bogen er trykt på vandmodstandsdygtigt papir og sammen med kortene pakket i et plastomslag, der passer til en "fjeldbukse"-lomme.

Guiden er objektivt meget god. De mange oplysninger i rutebeskrivelserne er pålidelige og relevante, og erfarne fjeldvandrere kan med guiden i hånden planlægge og gennemføre en længere vandretur i området uden de store overraskelser med hensyn til fremkommeligheden. For mindre erfarne er

Eksempel på kortudsnit, her med ruter omkring Taasiq by

der beskrivelser af lettere ruter omkring Taasiq by på Ammassalik-øen.

Publikum har taget positivt mod guiden, markedets størrelse taget i betragtning. Der sælges i gennemsnit ca. 120 guider om året, hvoraf de fleste er på dansk og engelsk. Guiden distribueres gennem Nordisk Korthandel/Scanmaps i Studiestræde, den har ISBN 87 985364-0-0 (danske udgave) og kan købes for, hvad der svarer til 250 kr. hos boghandlere over hele kloden - eller på www.scanmaps.dk.

Projektet blev muliggjort vha. økonomisk støtte fra Den kongelige Grønlandsfond, Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond, Skibsreder C. Kraemer og Hustru Mathilde

Kraemers Fond, Aage V. Jensens Fonde, Fridslivets Tips- og Lottomidler, Ammassalik Kommune, Carlsbergs Mindelegat for Brygger J. C. Jacobsen, Greenland Tourism A/S og Grønlandsfly A/S.

Oplaget var på 3 x 1.000 stk. så vi har guider frem til omkring 2020 ! Herefter vil det være muligt at genoptrykke guiden, fordi Udvalget løbende sikrer det digitale originalmateriale på holdbare og tidssvarende medier.

Nyt projekt i Sydgrønland i 2008

I efteråret 2006 foreslog Dansk Vandrelaug, at Udvalget skulle anvende en del af formuen til at støtte en projekt til gavn for vandreturismen i Grønland. Efter at have under-

søgt forskellige muligheder besluttede Udvalget i 2007 at give tilsagn om en støtte på 100.000 kr. til Destination South Greenland til at afmærke vandreruten mellem Qaqortoq og Igaliko og udgive en folder herom.

Udvalget har prioriteret højt, at også andre bidrager til projektet, og foreløbig status er, at Qaqortoq Kommunes erhvervsudvalg har indstillet til økonomiudvalget, at der bliver afsat midler til opstilling af hytter på ruten. Derudover har naturvejlederen fra Qaqortoq kommune rekognosceret dele af ruten i sommeren 2007 med henblik på den kommende afmærkning.

Parallelt hermed er der fra grønlandsk side taget initiativ til at stifte en turistforening i Igaliko, hvor der også er udpeget et areal til etablering af en campingplads. Der findes i forvejen 2 vandrehjem og andre overnatningsfaciliteter i bygden, der ligger centralt i et velegnet vandreområde og er let at komme til fra Narsarssuaq lufthavn.

Under forudsætning af, at de nævnte initiativer bliver realiseret, er der altså med Udvalgets bevilling gode muligheder for at forbedre forholdene for vandreturister i området væsentligt.